
Anno 1579 den 15 dach Juny zoe bennen alle dienaeren ende ouderlingen van Noorthollant tot Amsterdam vergaerdert geweest, alwaer nae de aenroepinghe van Goids heyligen naeme tot een praesidem vercoren is RUARDUS ACRONIUS, dienaer tot Alcmaer, ende tot een scribam is vercoren MACHIEL PIETERSZ, dienaer tot Opdam ende Hensbroeck ⁵⁾.

ART. 1. Van BERNERO, dienaer tot Edam, om te reysen naer Deventer om haer tot een tyt te bedienen. — In den yersten is eendachtelycken bestemt ende verordonneert van den dienaeren ende ouderlingen HILLENBRANDUS van Hoochcarspel, PIETER ARIAENSSZ, ouderling tot Twisch ende

---

¹⁾ »Art. 17” ontbr. in A en C. ²⁾ »verscreven” A en C hebben »verschenen”. ³⁾ »Sartoribus” A heeft »Sertorius”, C en G »Sartorius”. ⁴⁾ Hierop volgt nog in A »Finis”. ⁵⁾ In margine staat »Van den preside ende scriba”. Evenzoo in G. In C ontbreekt het, terwijl in A alle marginalia bij deze acte ontbreken.

CORNELIS PIETERSZ. , ouderling van Edam, omme met volle commissie (nomine totius synodi) te trecken ende te reysen aen die broederen ende gemeynthe van Edam omme hemlieden te moegen induceren, vermaenen ende voerstellen, dat zy daerinne zouden willen consenteren ende bewilligen, dat BERNERUS, dienaer tot Edam, soude moegen reysen ende trecken tot die van Deventer om hemlyden een half jaer oft daeromtrent te bedienen ende die kercke aldaer te reformeren ende in goede ordeninge te bestellen, mits conditie dat die van Deventer haer vuyterste diligentie ende neersticheyt zouden doen om in aller trouwicheyt een bequaem dienaer te moegen becoemen ende gecrygen ¹⁾, die de plaetse BERNERI zoude vervullen, ende dat oyck van gelycke die van Edam haer beste mede zouden doen om in middelertyt een dienaer te vercrygen ende zoo zy aen weerzyde geen dienaer conde vercrygen, zoo zoude zy aan weersyden beyde ²⁾ haer gerechticheyt behouden aen den persooone van BERNERUS voersz.

ART. 2. *Van HARDENBERCHS translatie te Zwol.* — Daer is by de dienaeren ende ouderlingen eendrachtelycken geresolveert ende besloten, dat PETRUS HARDENBERGIUS zal getranslateert worden van die van Amsterdam ende zal reysen ende trecken tot die van Swolle om haer dienaer te wesen, mits nochtans conditie dat diezelfde PETRUS HARDENBERGIUS zal blyven in zyn dienste by die van Amsterdam tot Jacobi toe naestcoemende anno 1579, oft het waer saecke dat die noot by die van Zwolle zoo groot waer, dat hy alsdan voer een tyt van acht daegen derwaerts zal trecken om hemlieden te bedienen.

ART. 3. *Van BERNERUS opscortinge ende SYMOENS van Coedyck translatie tot Edam.* — Daer is geresolveert ende besloten by die dienaeren ende ouderlingen voersz. op die beroepinghe van die van Deventer van die persoon BERNERI, dat zy sullen voer die tyt van veerthien daegen patientie hebben, mits dat men bynnen die tyt eenen onsen broeder SYMONEM van Coedyck nae Edam zal senden, ten eynde dat die van Edam hem eenmael ofte tweemaal zullen hooren ende daerna, zoo hy haer aenstaet, men arbeiden zal, dat die van Edam hem zullen moegen becommen ende alsdan zoo sullen die van Edam beyde BERNERUM ende zyn vader nae Deventer laeten gaen. Zoo nyet zoo sal doch die versaemelinghe der dienaeren ³⁾ versorgen, dat die van Deventer doch een eyndelycke antwoerde in de resolutie zullen moegen hebben. Alles welverstaende dat oyck onse broeder HENRICUS, dienaer des godlycken woerts

¹⁾ »ende gecrygen» ontbr. in A. ²⁾ »beyde» ontbr. in G. ³⁾ »dienaeren» A heeft »broederen».

tot ¹⁾ Enchuysen, naer Deventer zal gaen ende haer in die tyt van veerthien daegen voersz. bedienen.

ART. 4. *Van die presentatie SYMONIS te Edam ende oft BERNERUS met zynen vader zal gaen naer Deventer.* — Daer is geresolveert ende besloten by die dienaeren ende ouderlingen voersz. ²⁾, dat zooveel aengaet die saecke van SYMOEN van Coedyck ende die van Edam, dat het classis van Edam den voorn. SYMONEM op Vrydach naestoeemende ende Sonnendach daeraenvolgende sal presenteren, ende ingevalle zyn gaven hen aenstaen, vermaenen, dat zy hem beroepen zullen. Alle twelcke zoo het geschiet, sal het classis van Alcaer daernae arbeyden, dat SYMOEN zal moegen losgelaeten ³⁾ werden. Maer zoo SYMONS gaven die van Edam nyet behaegen, zoo sal het classis van Edam bynnen veertien daegen vuyt alle classen dienaeren ende ouderlingen tot Edam beroepen, ten eynde dat eyndelycken geresolveert worde, oft BERNERUS met zyn vader naer Deventer gaen zal oft nyet.

ART. 5. *Van die translatie der dienaeren.* — Daer is geresolveert ende besloten by den dienaeren ende ouderlingen, zoovele als die translatie der dienaeren aengaet, dat zal blyfven volgende die articulen, die daeraff gemaect zyn in voergaende synodalissche vergaerdinge in Hollant.

ART. 6. *Van MANARDE, weesemeester bynnen Amsterdam.* — Soovele die beroeping van die van Hoochcarspel van den persooone MANARDI aengaet, daervan is by den broederen eendrachtelycken geresolveert ende besloten, dat die voorn. MANARDUS voer dese tyt int weeshuys tot Amsterdam ende dat die van Hoochcarspel voer dese reyse patientie zullen hebben.

ART. 7. *Van het vraegen in die bedieninge des doops.* — Is by den broederen eendrachtelycken geresolveert ende beslooten, zooveel aengaet die vraegen in die bedieninge des doops aen diegene, die den kinders totten doope brengen, daert ingevoert ende int werck is geleyt, dat zy daermede zullen voertvaeren. Ende daer dat noch nyet ingevoert is, hebben die broederen al te saemen beloeft haer vuyterste beste ende diligentie daerin te doen, dat datzelfde eendrachtelyck int werck geleyt ende geeffectueert soude moegen worden.

ART. 8. *Van die afroeping van die naemen van die persooonen voert*

---

¹⁾ »dienaer — tot” A heeft »van”. ²⁾ »ende besloten — voersz.” ontbr. in A.
³⁾ »losgelaeten” G heeft »verlaetst”.

nachtmael. — Daer is eendrachtelycken by die dienaeren ende ouderlinghen ¹⁾ geresolveert ende besloten, dat die kercke van Amsterdam, Enchuysen ende andere gemeente, die die oeffeninghe van die naemen der persoonen voert nachtmael nyet geroepen en hebben tot noch toe, dat se haer gemeente daertoe vermaenen ende arbeeyden zullen om datselfde in effect te bringen.

ART. 9. *Van het annoteren der notable historien.* — Daer is by den broederen geresolveert ende besloten, dat het artickel van Dordrecht in Hollant noopende het annoteren der notabile historien zal geffectueert worden.

ART. 10. *CLEMENT te Hooren.* — CLEMENS MAERTENSZ is geordonneert int classe van ²⁾ Hoorn om die notable historien te annoteren.

ART. 11. *HENRICUS te Enchuysen.* — HENRICUS, dienaer tot Enchuysen, zal die notabele historien annoteren in classe van Enchuysen.

ART. 12. *BERNERUS in Waterlant.* — BERNERUS zal die historien annoteren int classe van Edam.

ART. 13. *FOREEST tot Alcaer.* — JACOBUS FORESTUS is geordonneert te annoteren int classe van Alcaer.

ART. 14. *Amsterdam zal daertoe een kiezen.* — Die van Amsterdam hebben beloeft metten alderersten den broederen te laeten weten, wie zy daertoe zullen kiezen, die de notabele historien int classe van Amsterdam zal annoteren.

ART. 15. *Van het lesen voer die predicatien.* — Daer is geresolveert by den broederen ³⁾ aengaende het lesen voer die predicatie nyet op die predickstoel, dat men datselfde zullen moegen ⁴⁾ doen, daert stichtelyck geschien zal oft can.

ART. 16. *Wat men zal geven tot hulp van GERBRANT van Texel.* — Dat classis van Alcaer wil geven tot behulp van GERBRANT ARIAENSZ van Texel die somme van veertich carolusguldenen eens.

---

¹⁾ »dienaeren ende ouderlinghen” A heeft »broederen”. ²⁾ »int classe van” A heeft »tot”. ³⁾ »by den broederen” ontbr. in A. ⁴⁾ »moegen” ontbr. in A.

Art. 17. *Enchuysen.* — Die ¹⁾ van Enchuysen willen geven int particuliere tot behulp van GERBRANT ARIAENSZ van Texel die somme van achtien carolusgulden.

ART. 18. *Edam met Munnickedam.* — Dat classis ende kercke ²⁾ van Edam, Munnickedam ende Purmerendt, hoewel zy nu nyet zekers connen beloven ³⁾, zoo willen zy nochtans geven tot behulp van GERBRANT ARIAENSZ van Texel, dat die broederen daer een benoegen ⁴⁾ in zullen hebben naer haer vermoegen.

ART. 19. *Amsterdam.* — Die van Amsterdam zullen geven tot behulp van GERBRANT ARIAENSZ van Texel die somme van tweentwintich carolusguldenen boven die xviii guldenen, die zy gegeven hebben.

ART. 20. *Van die contenteringe voer Edam ende Enchuysen.* — Daer is geaccordeert, dat die van Enchuysen sullen geven ses gulden tot contenteringe van dat classis van Edam doert seggen van die broederen, die daer vant synodo toe verordonneert waeren. Actum opten jaere ende daeghe voersz. ⁵⁾. Ende is by den dienaeren onderscreven.